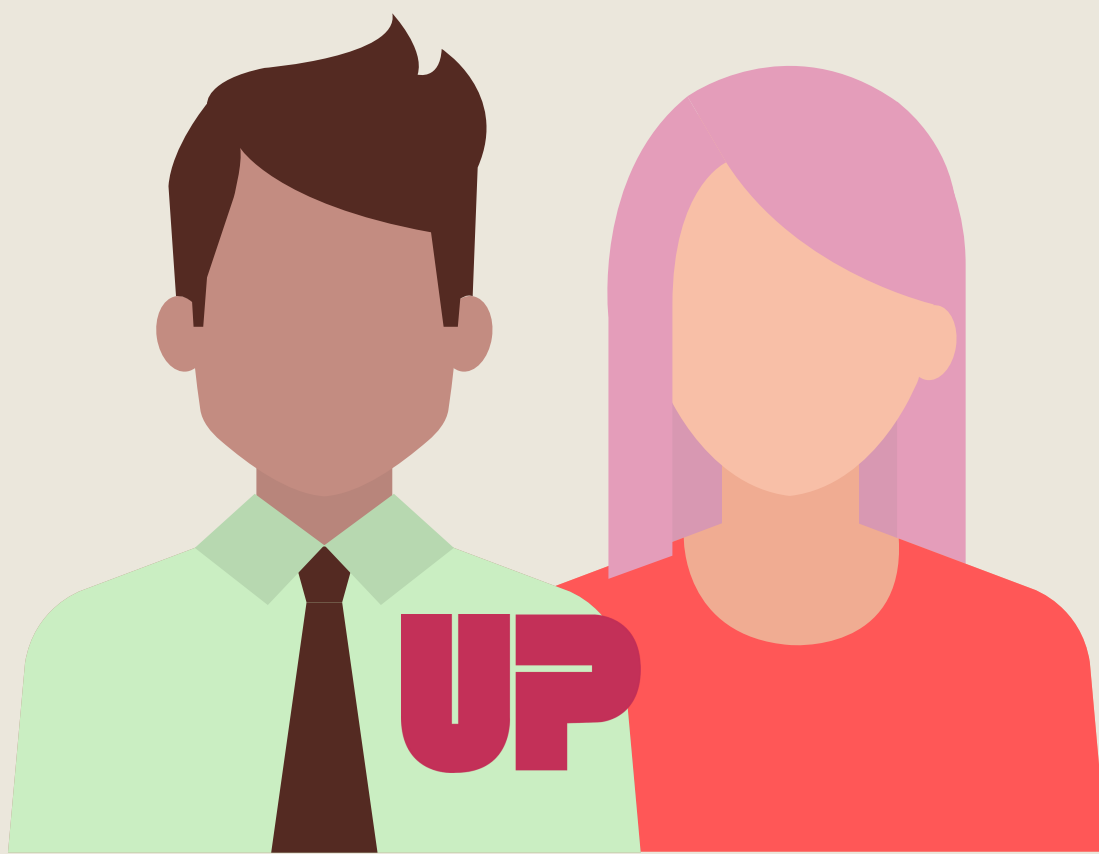

UNG PRIVATEKONOMI

RÅDGIVAREN

DIN UPPGIFT

Som rådgivare är din uppgift nu att ta fram en aktie eller fond som stämmer överens med dina kunders önskemål. Om du vill lära dig mer om aktier och fonder innan du drar igång kan du läsa kapitel 3 och 4 i UP-boken, som du hittar genom att skanna QR-koden.

<https://www.ungprivatekonomi.se/up-boken>

Längs med uppgiftens gång kan du även ta hjälp av de tips och ledtrådar som finns på de sista sidorna i detta häfte.

UP

FOND-FABBE

Din första kund är Fabbe. Han vill investera sina pengar för att en dag kunna köpa en lägenhet, men då han inte vill vara så aktiv i sitt sparande har han börjat fundera på fonder i stället. Han har dock en del krav på vad han kan tänka sig för fond.

- Fabbe har hört talas om att fonder brukar betygsättas av Morningstar. Fabbe vill ha en fond som fått mycket bra betyg.
- Fabbes mamma är från USA och Fabbe tycker att USA är bättre än Sverige. Han vill därför att hans fond ska investera i amerikanska aktier.
- Fabbe litar inte på att någon annan person ska förvalta hans pengar och han vill därför äga en indexfond.

Kan du hitta en fond som följer Fabbes krav?

HÅLLBARA-HANNES

Hannes vill investera sina pengar i aktier då han vill spara till en tågresa i Europa. Hannes kan dock inte så mycket om investeringar och ber dig om hjälp. Han har några specifika krav på sin investering.

- Hannes vill ha ett lågt värderat bolag i förhållande till vad bolaget tjänar, så att han känner att han får mycket för pengarna.
- Hannes har hört talas om omsättning och vill att omsättningen ska vara hög förhållande till hur mycket bolaget kostar att köpa.
- Hannes vill inte äga ett bolag som arbetar i en industri som är dålig för miljön.

Kan du hitta några aktier som följer Hannes krav?

Psstt!

För att sprida ut risken är det en bra idé att inte investera alla sina pengar i ett enda bolag. Därför kan det vara bra för Hannes att köpa aktier i fler bolag än det du rekommenderar.

TILLVÄXT-TANJA

Hannes kompis Tanja vill också äga aktier för att kunna köpa en elbil, men hon har andra krav på sin investering.

- Tanja vill att bolaget ska ha en hög tillväxt, vinsten i bolaget ska ha ökat med minst 10% den senaste året.
- Tanja tror att framtiden för teknik ser ljus ut. Hon vill att bolaget ska tillverka eller jobba med någon form av teknik.
- Tanja tror att mindre bolag presterar bättre än stora bolag. Hon vill inte att bolaget ska överstiga ett börsvärde på 10 miljarder SEK.

Kan du hitta en aktie som följer Tanjas krav?

Tips!!

En bra regel när man investerar är att bara investera i sådant man förstår. Tanja är teknikintresserad och tycker därför att en investering i ett teknikbolag skulle passa henne extra bra.

RÄNTA PÅ RÄNTA

Fond-Fabbe bestämmer sig för att investera sina pengar i den fond du hittade till honom. Han väljer att investera de 10 000 kronor han har sparat ihop redan och lägger därefter in ytterligare 1000 kronor varje månad. Räkna med att han kommer få 7% avkastning på fonden. Hur mycket kommer Fabbe ha om 5 år?

<https://rikatillsammans.se/verktyg/kalkylator-rakna-pa-ranta-pa-ranta/>

TIPS: använd kalkylatorn på följande länk och skriv in:
Startbelopp: 10 000kr
Månadssparande: 1000 kr
Ränta per år: 7%
Sparhorisont: 5år

Fabbe kommer om 5 år ha:

Hur mycket kommer han ha om 5 år om han ökar månadssparandet till 2000 kronor?

Hur mycket kommer Fabbe ha om han utöver 2000 kronor i månadssparande dessutom sparar pengarna i 30 år istället för 5 år?

RIKTLINJER OCH LEDTRÅDAR

Denna uppgiften har egentligen inget rätt och fel, om du hittat aktier och fonder som du tycker uppfyller kundernas krav har du klarat uppgiften. Vi skickar dock med några riktlinjer och ledtrådar du kan ta hjälp av om du tycker att uppgiften känns svår.

FOND-FABBE

Bolaget Morningstar jobbar med att betygsätta fonder utifrån hur de presterar jämfört med andra fonder i samma kategori. De bästa fonderna får fem stjärnor medan de sämsta fonderna blir tilldelade en stjärna. Det går lätt att hitta betyget på Morningstars hemsida eller på hemsidan för de flesta banker där du kan köpa fonden.

För att hitta information om vilket land en fond investerar i kan du titta på fondbolagets hemsida eller på olika bankhemsidor där du kan investera i fonden. Leta efter den amerikanska flaggan!

Det finns två sorters fonder. Aktivt förvaltade fonder, där en person jobbar med att välja ut bolag till fonden, och indexfonder där fonden i stället följer ett uppsatt system, ett index. Kolla efter fonder med benämningen "Indexfond".

HÅLLBARA-HANNES

Ett vanligt sätt att värdera ett bolag är att kolla på nyckeltalet P/E-tal. Där sätts priset på bolaget i förhållande till hur mycket bolaget tjänar. För Hannes skulle en aktie med ett lågt P/E-tal passa bra. Vad som kan anses lågt varierar mellan olika branscher, men generellt sätt kan man säga att P/E-tal under 15 kan ses som lågt.

P/S-talet visar i sin tur vad bolaget kostar i förhållande till vad bolaget omsätter. Ett bolag med en hög omsättning i förhållande till priset kan ofta ha ett P/S-tal under 5.

Det finns många branscher och bolag som anses vara dåliga för miljön. Exempel på bolag som anses vara dåliga för miljön är bolag som jobbar med olja, naturgas och andra fossila bränslen. Hannes vill inte investera i bolag med sådan verksamhet.

TILLVÄXT-TANJA

För att räkna ut vinsttillväxten i ett bolag använder man sig av bolagets senaste resultat. Resultatet visar vinsten i bolaget och går att hitta i bolagets årsredovisning. Jämför det senaste årets årsredovisning med föregående år för att se hur mycket vinster har vuxit.

Den matematiska formeln för att få fram tillväxten i procent blir sedan:
 $(\text{årets resultat} - \text{föregående års resultat}) / \text{föregående års resultat} = \text{tillväxt}$

Det lättaste sättet att hitta bolag som jobbar med teknik är att kolla vilken bransch bolaget jobbar i. Detta står ofta tydligt på bolagets hemsida. Börsvärdet på bolaget kan du lätt hitta i bolagets årsredovisning eller på en bankhemsida där du kan köpa aktier i bolaget.

VÄND FÖR ATT SE FACIT TILL RÄNTA PÅ RÄNTA-UPPGIFTEN

Fråga 3: 2 415 027 kr

Fråga 2: 156 417 kr

Fråga 1: 85 221 kr

